

N:o 5.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående understöd till de hushåll, hvilkas värnpliktiga familjeförsörjare under innevarande år varit i tjänst vid hären kvarhållna för extra tjänstgöring utöfver lagstadgad öfningstid och hvilka för sin utkomst äro väsentligen beroende af familjeförsörjarnas arbetsförtjänst; gifven Stockholms slott den 11 oktober 1905.

Med åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att medgifva, att af omhänderhafvande medel må, på sätt Kungl. Maj:t kan finna lämpligt, till de hushåll, hvilkas värnpliktiga familjeförsörjare äro eller under innevarande år varit i tjänst vid hären kvarhållna för extra tjänstgöring under längre tid än två dagar utöfver lagstadgad öfningstid och hvilka för sin utkomst äro väsentligen beroende af familjeförsörjarnas arbetsförtjänst, utdelas understöd med 75 öre om dagen för hvarje dag af den extra tjänstgöringstiden; med rätt för Kungl. Maj:t att hvad sålunda utgifvits, förslagsvis beräknadt till 2,000 kronor, framdeles till ersättande hos Riksdagen anmäla.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas, och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Arvid Lindman.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 11 oktober 1905.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LUNDEBERG,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve WACHTMEISTER,
Statsråden: HAMMARSKJÖLD,
ALBERT PETERSSON,
LINDMAN,
BERG,
WIDÉN,
STAAFF,
ALFRED PETERSSON,
BIESÉRT.

Tillförordnade departementschefen, statsrådet Lindman yttrade:

Under återopande af hvad jag denna dag anført till protokollet öfver sjöförsvarsärenden i fråga om understöd till de hushåll, hvilkas värnpliktiga familjeförsörjare under innevarande år varit i tjänst vid flottan kvarhållna för extra tjänstgöring utöfver lagstadgad öfningstid och hvilka för sin utkomst äro väsentligen beroende af familjeförsörjarnas arbetsförtjänst, får jag i underdånighet anmäla, att äfven vid hären värnpliktiga af samma anledning som vid flottan varit i tjänst kvarhållna utöfver den lagstadgade öfningstiden. Kungl. Maj:t har nämligen med stöd af 28 § värnpliktslagen förordnat, dels genom nådigt bref den 7 sistlidna augusti att de värnpliktiga, hvilka då fullgjorde dem åliggande första tjänstgöring vid Bohusläns och Värmlands regementen samt Jämtlands fältjägarregemente skulle till och med den 8 därpå följande september i tjänstgöring kvarblifva, dels ock genom nådigt bref

den 25 i sistnämnda månad att till infanteriet, kavalleriet, artilleriet, och ingenjörtrupperna hörande vapenföra värnpliktiga, hvilka då fullgjorde dem åliggande värnpliktsöfningar, skulle tillsvidare och intill dess Kungl. Maj:t annorlunda bestämde kvarblifva i tjänstgöring. Sedermera har Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 28 nästlidna september förordnat, att sist omnämnda värnpliktiga skulle hemförlofvas den 2 innevarande oktober, eller, om de tjänstgjorde utanför truppförbandets förläggningsort eller vanliga öfningsplats och icke innan sistnämnda dag kunde dit återföras, efter det de till förläggningsorten eller öfningsplatsen återkommit, dock att de värnpliktiga, som tjänstgjorde vid Värmlands regemente, icke på grund af denna bestämmelse skulle få hemförlofvas, likasom vid Västgöta och Skaraborgs regementen samt Jämtlands fältjägarregemente å nämnda tid endast de värnpliktiga skulle hemförlofvas, som vore inkallade för att fullgöra dem i sådan egenskap åliggande andra repetitionsöfning. Enligt numera meddelade bestämmelser skola de värnpliktiga, som sålunda efter den 2 oktober varit i tjänstgöring, hemförlofvas så fort ske kan, i den mån de hinna återföras till vederbörande öfningsplatser.

På grund af ofvan omnämnda bestämmelser och under förutsättning att de värnpliktiga, som ännu äro i tjänstgöring, hemförlofvas omkring den 16 innevarande månad, komma värnpliktiga vid hären att under innevarande år hafva tjänstgjort utöfver lagstadgad öfningstid följande antal dagar, nämligen:

första årsklassens värnpliktiga vid Bohusläns och Värmlands regementen samt Jämtlands fältjägarregemente 21 dagar,

andra årsklassens värnpliktiga vid Västgöta och Skaraborgs regementen samt Jämtlands fältjägarregemente äfvensom andra och tredje årsklassernas värnpliktiga vid Värmlands regemente omkring 16 dagar, samt

öfriga till repetitionsöfning inkallade värnpliktiga vid infanteriet, kavalleriet, artilleriet och ingenjörtrupperna 1 eller 2 dagar.

Arméförvaltningen å intendentsdepartementet har den 10 innevarande oktober i detta ämne afgifvit underdånigt utlåtande och därvid anført beträffande sist omnämnda värnpliktiga, att någon extra godtgörelse utöfver redan beviljade förmåner icke rimligtvis borde för dem ifrågasättas. Beträffande öfriga ifrågavarande värnpliktiga har däremot arméförvaltningen ansett, att dem borde beredas understöd i samma mån, som af 1904 års Riksdag medgafs de då till extra tjänstgöring inkallade värnpliktiga å Gotthand. Det understöd, som under sådana förhållanden skulle komma att utgå, har af arméförvaltningen approximativt beräknats komma att uppgå till 2,000 kronor.

I likhet med arméförvaltningen anser jag ersättning af ifrågavarande art icke erfordras för de värnpliktiga, som varit i tjänstgöring allenast en eller två dagar utöfver lagstadgad öfningstid. I öfrigt synes däremot understödet böra beviljas och utbetalas i öfverensstämmelse med hvad af mig föreslagits beträffande de värnpliktiga vid flottan.

Af Riksdagen torde medgifvande nu endast böra utverkas att af omhänderhafvande medel bestrida ifrågavarande understöd, med rätt för Kungl. Maj:t att de utbetalda beloppen sedermera till ersättande anmäla.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen

att medgifva, att af omhänderhafvande medel må, på sätt Kungl. Maj:t kan finna lämpligt, till de hushåll, hvilkas värnpliktiga familjeförsörjare äro eller under innevarande år varit i tjänst vid hären kvarhållna för extra tjänstgöring under längre tid än två dagar utöfver lagstadgad öfningstid och hvilka för sin utkomst äro väsentligen beroende af familjeförsörjarnas arbetsförtjänst, utdelas understöd med 75 öre om dagen för hvarje dag af den extra tjänstgöringstiden; med rätt för Kungl. Maj:t att hvad sålunda utgifvits, förslagsvis beräknadt till 2,000 kronor, framdeles till ersättande hos Riksdagen anmäla.

Till denna, af statsrådets öfriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lämna bifall; och skulle proposition i ämnet af den lydelse, bilagan vid detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:

R. Sundin.